

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 125 08 Praha 3

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 5. 2021, č. j. X.

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy (dále jen „žalovaná“) ze dne 25. 5. 2021, č. j. X. (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení“), a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuty námitky žalobce a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 22. 2. 2021, č. j. X. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“).

II. Žalobní body

3. Žalobce namítal, že žalovaná nezohlednila jeho psychický stav při poslední hospitalizaci (23. 2. 2021 až 8. 3. 2021), kdy byly jednoznačně doloženy závažné psychotické ataky. Žalovaná nezohlednila ani lékařskou zprávu MUDr. X. ze dne 8. 4. 2021, podle které žalobce není schopen žádné pracovní aktivity, ani v chráněném zaměstnání. Žalobce je přesvědčený, že míra poklesu jeho pracovní schopnosti je vyšší než podle kapitoly V, položky 3c přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v platném znění, dále jen „vyhl. č. 359/2009 Sb.“. Žalobce jen s obtížemi zvládá základní sebeobslužné úkony, bludné a paranoidní myšlení ho provází během celého dne a není schopen zvládat ani nelehčí psychickou zátěž. Žalobce má potíže již od dětství, pokusil se o sebevraždu. Nyní abstínuje od roku 2014, dříve užíval pervitin. Byl také indikován do programu Centra duševního zdraví X., do kterého jsou přijímáni pacienti s těžkou psychotickou symptomatikou. Namítal, že k námitkovému řízení nebyl osobně přizván.

III. Vyjádření žalované

4. V dané věci byl žalobce posudkem posudkové komise žalované (pracoviště pro Prahu a Střední Čechy, oddělení lékařské a posudkové služby) ze dne 6. 5. 2021 uznán invalidním pro invaliditu prvního stupně dle ustanovení § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, avšak nemohl mu vzniknout nárok na invalidní důchod, neboť nesplnil jednu z nutných podmínek pro jeho přiznání – a sice nezískal potřebnou dobu pojištění ve smyslu ustanovení § 40 tohoto zákona. Pro přiznání invalidního důchodu je však nezbytné, aby obě podmínky – tedy jak vznik invalidity, tak i získání potřebné doby pojištění – byly splněny současně, což se u žalobce nestalo.
5. Ve své žalobě pak žalobce nerozporuje dobu pojištění, která mu byla žalovanou vykázána a započtena, ani posudkovou komisí stanovený den vzniku invalidity 18. 3. 2019, nýbrž má za to, že mu měl být přiznán invalidní důchod pro invaliditu vyššího stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

6. Napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 6. 5. 2021, vypracovaného pro účely řízení o námitkách lékařem žalované, který invaliditu žalobce posoudil ve smyslu ustanovení § 5 písm. i) a § 8 odst. 9 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a to tak, že se u něj jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění. Ve svém posudkovém hodnocení dospěl k závěru, že žalobce je invalidní podle § 39 odst. 1 tohoto zákona, přičemž se jedná o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 40 %. Dnem vzniku invalidity bylo stanoveno datum 18. 3. 2019. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je pak zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 3c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40 %, která se ve smyslu ustanovení § 3 a § 4 citované vyhlášky nemění. Vypracovaný posudek dle názoru žalované splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a vypořádává se se všemi rozhodujícími skutečnostmi, kdy tento lékař jednoznačně vymezil rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce.
7. Nad rámec věci žalovaná upozorňuje soud, že rozhodnutím ze dne 7. 7. 2021, č. j. X. žalobci od 21. 4. 2021 přiznala invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, neboť k tomuto dni žalobce doplatil dobrovolné pojištění.

IV. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

8. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
10. Podle ust. § 38 zákona o důchodovém pojištění pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
11. Ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
12. Podle ust. § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

13. Podle ust. § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění 2 roky.
14. Podle ust. § 54 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.
15. Žalobce v dané věci nezpochybnil, že nesplnil podmínku nutné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod, sporoval posouzení svého zdravotního stavu, domníval se, že jeho pracovní schopnost poklesla více než o 40 %.
16. Z výše uvedené zákonné úpravy vyplývá, že pokud se nejedná o invaliditu vzniklou následkem pracovního úrazu, musí osoba mladší 65 let (ve smyslu ust. § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění) kromě podmínky invalidity splňovat i podmínku získání potřebné doby pojištění; obě tyto podmínky přitom musí být splněny kumulativně, jinak příslušný nárok nevzniká. Zákon je v tomto směru formulován zcela jednoznačně a nepřipouští jinou možnost výkladu.
17. V případě žalobce se přitom dle posudku a doplňujícího posudku ze dne 6. 5. 2021 nejedná o invaliditu vzniklou v důsledku pracovního úrazu, žalovaná tudíž nijak nepochybila, pokud se u žalobce zabývala tím, zda pro vznik nároku na invalidní důchod splnil též potřebnou dobu pojištění. Posudky byl vznik invalidity stanoven na 18. 3. 2019. V obou správních rozhodnutích přitom správní orgány dospěly k závěru, že žalobce tuto druhou nezbytnou podmínku nesplnil, neboť v rozhodném období od 18. 3. 2009 do 17. 3. 2019 získal dobu pojištění pouze 3 roky a 134 dnů, v rozhodném období od 18. 3. 1999 do 17. 3. 2019 získal dobu pojištění pouze 7 roků a 107 dnů, v posunutém období od 12. 1. 2011 do 11. 1. 2021 (den ukončení podpůrcí doby dne 12. 1. 2021) získal pouze 4 roky a 200 dnů pojištění.
18. Nárok na invalidní důchod tedy žalobci nevznikl nikoli z důvodů spočívajících v posouzení jeho zdravotního stavu, ale z důvodu nesplnění potřebné doby pojištění. V této souvislosti srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004 č. j. 4 Ads 49/2003-29.
19. Žalobní námitka přitom nesměřovala ke zpochybnění výpočtu doby pojištění, který učinila žalovaná, žalobce nijak nenamítal, že by měla žalovaná započíst i jiné doby pojištění apod. V důsledku toho ani soud nemohl tento aspekt napadeného rozhodnutí nijak přezkoumávat, Vzhledem k tomu, že tuto podmínku nesplnil, nárok na invalidní důchod žalobci nevznikl, žalobní námitka že je na místě žalobci invalidní důchod přiznat se zohledněním vyšší míry poklesu pracovních schopností nemůže být důvodná, zároveň soud neshledal žádné indicie, že by v případě žalobce mělo jít o některý z mimořádných případů podle § 42 zákona o důchodovém pojištění (žalobce to ani netvrdil). Z těchto důvodů soud nevyžádal posudek u posudkové komise MPSV, neboť pro účely tohoto řízení je další posuzování zdravotního stavu žalobce nadbytečné. K prokázání špatného zdravotního stavu žalobce soud nevyžádal aktuální

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

zprávu ošetřující lékařky ani nevolal navrhované svědky, pracovnice X.. Tyto důkazy jsou nadbytečné, jak soud vysvětlil výše.

20. Soud neshledal důvodnou ani námitku, že žalobce nebyl osobně účasten námitkového řízení.
21. Podle § 8 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podle něhož vychází OSSZ při posuzování invalidity zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení podle odstavce 1, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Při posuzování podle odstavce 1 lze vycházet také z podkladů vypracovaných lékařem určeným Českou správou sociálního zabezpečení. Dále podle § 16a odst. 4 tohoto zákona je orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu podle § 4 odst. 2 nebo § 8 oprávněn vyzvat posuzovanou fyzickou osobu, aby se podrobila vyšetření svého zdravotního stavu lékařem plnícím úkoly orgánu sociálního zabezpečení [písm. a)] nebo poskytla jinou součinnost, která je potřebná k vypracování posudku [písm. d)].
22. Ani právě citovaná ustanovení ani žádný jiný předpis nestanoví povinnost vždy nutně provést zjišťovací lékařskou prohlídku pro účely posouzení žádosti o invalidní důchod (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21). Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení totiž v § 8 odst. 2 dává správnímu orgánu, který je příslušný k posouzení žádosti, možnost o zjišťovací lékařskou prohlídku požádat. Vlastní vyšetření lékaře, který plní úkoly OSSZ, patří mezi podklady pro rozhodování o žádosti o invalidní důchod, které odst. 8 téhož ustanovení vyjmenovává v demonstrativním výčtu. Z ničeho nelze dovodit, že by žadatel o invalidní důchod musel být posudkovým lékařem, respektive posudkovou komisí, osobně vyšetřen. Jedná se pouze o možnost, kterou žalovaná, posudkoví lékaři či posudková komise mají (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2012, čj. 6 Ads 21/2012-30, bod 14).
23. Pro úplnost soud dodává, že z vyjádření žalované a ze správního spisu plyne, že pojistné za potřebnou dobu bylo žalobcem následně dobrovolně dopláceno ke dni 21. 4. 2021, od tohoto data byl také žalobci invalidní důchod přiznán (rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 7. 2021). Ani tato skutečnost nic nemění na závěrech soudu, neboť nárok na důchod vznikne až dnem doplacení dobrovolného důchodového pojištění, nikoliv zpětně.
24. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto jí zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 8. září 2022

JUDr. Lenka Loudová, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje K. R.